

Школска 2025/2026. година Републичко такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада IV разред

Шифра: _____

1. На основу следећег одломка из књижевне критике препознај о којем књижевном делу је реч. Наслов тог дела и име његовог аутора напиши на цртама испод.

„Сазнавши да је неизлечиво болестан, јунак овог романа предаје се исконској жудњи да свој живот оконча у постојбини предака. Повратак коренима, међутим, није ни лак ни очекиван: једино што јунак на свом путу проналази, место смирења, биће мржња и зверство, у себи, као и у другима. Заведен мелодијом реченице и ритмовима приповедања, који рефлектују узавреле ритмове хајке, савремени читалац ће се и сам наћи у вртлогу могућих значења овог романа.”

Наслов дела: _____

Име и презиме аутора _____

2. Каква је симболика лика Понтија Пилата у роману *Мајсџор и Мартариша*? Закружи тачан одговор.

- а) Он је симбол револуционарног духа и одлучности.
- б) Симболизује идеал правде и врлине.
- в) Он је знамење хришћанске вере и спремности на жртву.
- г) Симбол је кукавичлука и унутрашње растрзаности.

3. Подвучи појам који не припада низу.

_____ модернизам романтизам футуризам експресионизам надреализам _____

4. Међу понуђеним исказима два су тачна. Заокружи слова испред њих.

Гротеском се појаве представљају:

- а) хармонично и уобичајено;
- б) спајањем удаљених категорија;
- в) бизарно и чудно;
- г) складно и природно.

5. Успостави редослед следећих књижевних дела према времену (историјском тренутку) у којем се одвија њихова радња, тако што ћеш на цртице уписати бројеве од 1 (прво, најдаље у прошлости по времену одвијања радње) до 4 (последње, најближе садашњем тренутку по времену одвијања радње).

Развојни љуш Боре Шнајдера _____

Сеобе _____

Корени _____

Човек који је јео смрћ _____

6. Међу наведеним мотивима подвучи три која су истакнута у песми *Каленић* Васка Попе.

_____ очи Феникс звезда анђео мач месец вихор _____

7. Заокружи слово испред оне три стилске фигуре које се јављају у наведеним стиховима.

„Зашто ноћас тако шуме јабланови,
Тако страсно, чудно? Зашто тако шуме?
Жути месец споро залази за хуме,
Далеке и црне, кô слутње и снови...”

- а) поређење, оноματοпеја, анафора
- б) епитет, хипербола, поређење
- в) алитерација, оноματοпеја, поређење
- г) епифора, поређење, апострофа

8. Која два јунака су протагонисти следећег одломка из романа *Хазарски речник*. Њихова имена напиши на цртама испод.

„Тако су урадили и са словенским језиком, разбили га на парчад, унели га кроз решетке ћирилских слова у своја уста и улепили крхотине својом пљувачком и грчком глином испод својих табана...”

_____ и _____

9. У Кишовој приповеци *Енциклопедија мртвих* нараторка сазнаје да је почетак прикупљања и бележења података у велику енциклопедију везан за годину у којој се одиграо један значајни историјски догађај. Који је то догађај? Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) пад Цариграда
- б) откриће Америке
- в) проналазак штампарске пресе
- г) Француска буржоаска револуција

10. Заокружи слово испред тачне тврдње о формалним одликама песме *Језеро у јесен* Ивана В. Лалића.

- а) једанаестерац, сонет
- б) деветерац, терцина
- в) обгрљена рима, катрен
- г) александринац, катрен

11. У уводним напоменама у роману *Хазарски речник* приповедач истиче да онај ко уме правим редоследом да прочита делове једне књиге може да

- а) буде један од ловаца на снове;
- б) разуме смисао светих књига;
- в) наново створи свет;
- г) спозна пуну истину живота.

Заокружи слово испред тачног одговора.

12. Који пар књижевних ликова представља антиподе? Подвуци тачан одговор.

Розенкранц и Гилденстерн   Ђамил и фра Петар
Воланд и Азazel   Вук Исакович и Аранђел

13. На цртици поред сваког исказа који се односи на драму *Балкански шпијун*, напиши слово Т ако је исказ тачан, односно слово Н, ако исказ није тачан.

1. Илија Чворовић верује да је подстанар руски шпијун. ___

2. У драми се неколико пута чује глас радио-спикера. ___

3. На крају драме подстанар Петар бежи да би стигао на авионски лет за Париз. ___

4. Илија Чворовић је био две године у затвору. ___

14. Повежи парове књижевних јунакиња и јунака. Два књижевна јунака су вишак.

	Ћамил
Соња	Фауст
Марија	Ђорђе
Симка	Раскољников
Маргарета	Аранђел
	Мерсо

15. У роману *Мајстор и Мартариша* Воланд долази у Москву да би:

а) учествовао на турниру чаробњака;

б) разоткрио и казнио лицемерје људи;

в) помогао властима да казни преступнике;

г) обзнанио људима да Бог не постоји.

Заокружи слово испред тачног одговора.

16. Допуни исказ тако да буде тачан.

Епизода о „ђавољем дукату“ део је романа _____ ,

а причу о дубровачкој вештици налазимо у роману _____

_____

17. Отац главне јунакиње и нараторке приповетке *Енциклопедија мртвих* пред крај живота почиње да се бави:

а) сликањем; б) гајењем цвећа;

г) писањем поезије; д) читањем историјских романа.

Заокружи слово испред тачног одговора.

18. Допуни исказ из драме *Пушчујуће позориште Шојаловић* тако што ћеш на црти написати недостајуће име чувеног књижевног јунака.

„Кад год је гробар, копајући и певајући, избаци из Јориковог гроба, и кад год је _____ узме у руке и каже: Ова је лобања имала језик и могла је некада певати, биће то моје васкрсење!“

19. У Даубманусовом издању *Хазарског речника*, описаном у истоименом роману Милорада Павића, уграђен је скривени:

а) отровни нож; б) бисер; в) пешчани сат; г) кључ.

Заокружи слово испред тачног одговора.

20. Из којих књижевних дела су следећи искази? Наслове тих дела напиши на црти испод наведеног исказа.

„Рукописи не горе.”

„Сваки је човек звезда за себе, све се догађа увек и никад.”

„Ношен јауцима,
кукњавом и плачем,
у пожаре летим
са дрвеним мачем!”

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____